

Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду

На седници Одељења за међународне студије, одржаној 9. маја 2024. године, констатовано је да је кандидат МА Игор Пејић завршио писање докторске дисертације под насловом „Стратегија унутрашњег уравнотежавања: Развој кинеских оружаних снага и промене у опажању кинеске претње од стране Сједињених Америчких Држава после 2011. године“. Одлуком Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду од 16. маја 2024. године именована је Комисија за оцену докторске дисертације у саставу: проф. др Драган Р. Симић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду, председник; проф. др Драган Ђукановић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду, члан и др Вељко Благојевић, виши научни сарадник на Институту за међународну политику и привреду (ИМПП) из Београда, члан.

Комисија је прегледала и оценила наведени докторски рад и на основу мишљења свих њених чланова Наставно-научном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду подноси следећи:

Извештај о докторској дисертацији

Основни подаци о кандидату

Игор Пејић рођен је 19. јануара 1989. године у Нишу, где је завршио основну школу „Његош“ и гимназију „Стеван Сремац“. Основне академске међународне студије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду уписао је 2008. године, а исте завршио 16. априла 2014. године. На Мастер академским студијама „Тероризам, организовани криминал и безбедност“ на Универзитету у Београду одбранио је 9.02.2016. године мастер рад под насловом „Утицај Арапског пролећа на размах фундаментализма и екстремизма у земљама Блиског истока“. Докторске међународне и европске студије на

Факултету политичких наука уписао је школске 2018/2019 године и током студија положио 15 испита (просечна оцена 9.80 током студија). Течно говори енглески језик (ниво познавања језика C1).

Игор Пејић од 2020. године ради у Институту за стратегијска истраживања Универзитета одбране у Београду као истраживач. Пре тога био је запослен у Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије. Током мастер студија волонтирао је у Канцеларији за сарадњу са дијаспором у Нишу.

Игор Пејић је самостално или у коауторству објавио преко петнаест научних радова, од којих су четири објављена у научним часописима категорије M24 и коаутор је једне научне монографије. Објавио је велики број новинских чланака у области међународне политике, геополитике и безбедности. Учествовао је на неколико научних конференција, као што су: научна конференција 2019. године *Измењене карактеристике рата на почетку XXI века - теорија и пракса*, са излагањем на тему: „Руске војне хибридне операције у Украјини: прилагођавање стратегије и тактике савременој структури рата“, Београд: Институт за стратегијска истраживања; затим научне конференције 2021. и 2022. године *Неутралност и стратешко одвраћање* са радовима „Конвенционално одвраћање и равнотежа снага, студија случаја: Израелско-арапски ратови 1967, 1973. године и Тајванска криза“ и „Развој савременог кинеског концепта конвенционалног одвраћања“, Београд: Институт за стратегијска истраживања. Током досадашњег рада у Институту за стратегијска истраживања учествовао је на различитим научним пројектима. Тренутно је истраживач на пројекту „Пројекција трендова од значаја за безбедност Републике Србије до 2030. године“, чији је носилац Институт за стратегијска истраживања, Београд.

Објављени радови кандидата:

Радови објављени у часописима међународног и националног значаја

1. Игор Пејић, Развој савременог кинеског концепта конвенционалног одвраћања, *Војно Дело*, br. 4, 2022. стр. 15-27.
DOI: 10.5937/vojdela2204015P
2. Igor Pejić, Srđan Blagojević, Uspon Kine i Vilhemove nemačke: izazovi produktivne analogije, *Međunarodni problemi* Vol. LXXV, br. 1, 2023. str. 93–115
DOI: <https://doi.org/10.2298/MEDJP2301093P>
3. Igor Pejić, Modernizacija oružanih snaga i promene u percepciji kineske pretnje, *Međunarodni problemi*, Vol. LXXIII, br. 2, 2021. str. 310-336.
DOI: <https://doi.org/10.2298/MEDJP2102310P>
4. Jovanka Šaranović, Igor Pejić, The Third Offset in East Asia and Its Challenges, in Eurasian Security After NATO, In *Euroasian Security after NATO*, eds. Dušan Proroković and Ekaterina Entina, Institute of International Politics and Economics, Belgrade, 2023. pp. 141–161.
ISBN 978-86-7067-317-5.
5. Milovan Subotić, Igor Pejić, Extremism as a Security Factor in the Western Balkans, *Strategic Monitor*, No. 3-4, 2023. pp. 27-36.
ISSN 1582-3156.
6. Игор Пејић, Конвенционално одвраћање и равнотежа снага на примерима Израелско-арапских ратова 1967. и 1972. године и Тајванска криза, у *Неутралност и стратешко одвраћање*, ур. Вељко Благојевић, Медија центар Одбрана, Београд, 2022. стр. 75-92.
ISBN 978-86-335-0784-4
7. Вељко Благојевић, Игор Пејић, Грузија као потенцијални „тројански коњ” Запада на Кавказу, У *Конфликтне зоне на постсовјетском простору и регионална безбедност*, ур. Драган Петровић, Институт за међународну политику и привреду, Београд 2021. стр. 321-344.
ИСБН 978-86-7067-286-4
8. Igor Pejić, Measured Revisionism: Method of altering power relations between status quo states and rising challengers in the contemporary international order, *The Review of International Affairs*, 2020. pp. 92-117.
DOI: https://doi.org/10.18485/iipe_ria.2020.71.1180.5
9. Veljko Blagojević, Igor Pejić, Retorika predsednika Trampa u međunarodnim odnosima, Zbornik radova *Govor mrznje i kultura pamćenja*, (Ur. Zoran Milosević i Milos Knjezević), Institut za političke studije, Beograd, 2020, str. 347-369.
ISBN 978-86-7419-325-9
10. Igor Pejić, Ruske vojne hibridne operacije u Ukrajini: prilagođavanje strategije i taktike savremenoj strukturi rata, *Međunarodni problemi* (Institut za međunarodnu politiku i

privredu), Br. 4, 2019. str. 423-446.
DOI: <https://doi.org/10.2298/MEDJP1904423P>

11. Veljko Blagojević, Igor Pejić, The Geostrategic Significance of the Balkans in the Geopolitical Conceptions of Great Power, In *Balkanska Szachownica*, Ed. D. Gibas-Krzak, Torun (Poland), 2019. pp. 143-167.
ISBN 978-83-8180-046-4
12. Igor Pejić (koautori J.Kuvekalović-Stamatović, S.Jojić), International Scientific Conference, *The Great Powers Influence on the Security of Small States*, (Vol.I), Ed. Marjan Gurovski, (23-25. Jun, 2019. Ohrid): *The United States Foreign Policy in the Western Balkans during Trump`s Presidency: Trajectories and Recent Changes*, pp. 114-129.
ISBN 978-608-4828-46-4
13. Игор Пејић, „Одбрамбена дипломатија Републике Србије под лупом науке“ (В.Благојевић, *Србија и изазови одбрамбене дипломатије*, Београд, 2019, приказ), *Култура полиса*, Бр. 38, LVI, 2019, стр. 811-814.
14. Вељко Благојевић, Игор Пејић, Русија и развој српске војске од 1805. до 1917. године, *Српско-руски односи у прошлости и садашњости*. Књ. 1 / уредили и приредили Марко Атлагић, Велибор Лазаревић, Срђан Словић. - Приштина [тј.] Лепосавић : Институт за српску културу, 2018. стр. 139-159.
ISBN 978-86-89025-37-8.
15. Igor Pejić, Geopolitics of Containment in the Post Cold War World, *Teme* (časopis za društvene nauke), XLII, br. 4, 2018. str. 1389–1404.
DOI 10.22190/TEME1804389P

Основни подаци о докторској дисертацији

Докторска дисертација кандидата МА Игора Пејића под насловом „Стратегија унутрашњег уравнотежавања: Развој кинеских оружаних снага и промене у опажању кинеске претње од стране Сједињених Америчких Држава после 2011. године“ написана је на 201 страни стандардног формата (фонт: *Times New Roman*, проред: 1) од којих је 159 страна основног текста, а остатак чини списак коришћених извора.

Дисертација је сачињена од три целине: Први део под називом „Теоријски оквир истраживања“, други део под називом „Равнотежа снага у Источној и Југоисточној Азији

од 1993. године до 2010. године“ и трећи део под називом „Равнотежа снага у Источној и Југоисточној Азији након 2011. године“, као и увод и закључак.

Докторска дисертација МА Игора Пејића представља заокружену целину у научном, стручном и методолошком смислу. Закључци дисертације поткрепљени су ваљаном аргументацијом. Основна теоријска и практична полазишта заснована су на обимној литератури и бројним изворима. Кандидат је користио монографије, као и научне и стручне радове великог броја страних и домаћих аутора, медијске изворе и међународне документе.

Предмет и циљ дисертације

Предмет истраживања фокусиран је на анализу промена у кинеској војној политици након 2011. године, односно након усвајања америчке стратегије Стожера, као и на промене начина опажања кинеске војне моћи у регионалним стратешким оквирима. Користећи се концептом равнотеже снага (претње), али пре свега изучавајући процес унутрашњег уравнотежавања, аутор је успоставио узрочно-последичну везу између модернизације и јачања кинеских војних капацитета и промена у спољнополитичким односима између Кине и Сједињених Држава. Идеја је била да се покаже да унутрашње уравнотежавање сила у успону, јачање војних капацитета, не производи претњу, односно не имплицира ревизионизам докле год не ограничава стратешке могућности и виталне интересе водеће силе у међународном систему. У случају који се истражује у дисертацији проблем унутрашњег уравнотежавања, који је Кина отпочела још крајем двадесетог века, није представљао претњу све до оног тренутка када није постало очигледно да модернизација кинеских оружаних снага наговештава и могућу трансформацију Кине из копнене у поморску силу. Другим речима, Сједињене Државе су одлучиле да промене своју спољну политику према Кини тек онда када је њена моћ постала претња за постојећи регионални поредак.

Главна истраживачко питање гласи: Зашто унутрашње уравнотежавање НР Кине почиње да представља претњу за Сједињене Државе тек од 2011. године?

Поред главног можемо поставити и следећа питања:

1. Због чега су Сједињене Државе избегавале да обуздавају Кину током деведесетих година 20. века и током прве деценије 21. века?
2. Како регионалне силе Источне Азије реагују на успон економске моћи Кине, а како на развој оружаних снага?
3. Зашто јачање капацитета одвраћања Кинеске народне армије није представљао проблем Сједињеним Државама?
4. Због чега је пројекција моћи важна великим силама?
5. Да ли ли Кина и Сједињене Државе могу да избегну судбину Велике Британије и Вилхелмове немачке?

Временско одређење предмета истраживања обухвата период од 2011. године, када је дошло до промена у америчкој политици према Азији, па до 2023. године. Поред тога, дисертација се у другом делу бави развојем кинеских оружаних снага непосредно након Хладног рата. Период од 1993. године до 2010. године важан је првенствено у методолошком смислу како би се успоставио темељ на основу кога се објашњавају промене у кинеским оружаним снагама након 2011. године. У теоријском погледу значај овог периода огледа се у интензивном развоју кинеских оружаних снага и њених копнених капацитетата, као и капацитета за одвраћање. На основу овог дела аутор је успешно указао на промене у развоју кинеских оружаних снага након 2011. године које истовремено представљају и централну тему истраживања.

Просторно одређење предмета истраживања обухвата област Источне Азије, пре свега регионе Јужног и Источног кинеског мора. Простор Источне Азије у геополитичким и геостратешким концепцијама великих сила заузимао је важно место током 19. и 20. века. Са почетком 21. века географски простор Источне Азије и Југоисточна Азија постали су економска чворишта савременог друштва. Значај ових региона у савременој светској политици је огроман, како у економском тако и у политичком погледу.

Научну област овог рада можемо сврстати у поље међународних односа с обзиром на то да је централно питање истраживања везано за концепт равнотеже снага и процес унутрашњег уравнотежавања. Упркос критици коју је концепт равнотеже снага доживео након Хладног рата, која је делимично оправдана, аутор сматра да овај теоријски концепт

и стратегија уравнотежавања и даље представљају важне аспекте светске политике и односа између великих сила. Поред наведеног, с обзиром да је реч о унутрашњем уравнотежавању, у раду су коришћени извори и сазнања из војних наука, геополитике и науке о безбедности.

Примарни научни циљеви докторске дисертације јесу научна дескрипција (опис) и научно објашњење (експликација). У раду су описане стратегије уравнотежавања, попут унутрашњег и екстерног. С обзиром да се дисертација фокусира на проблем уравнотежавања, објашњен је такође концепт равнотеже снага у униполарном систему. Прецизније, како се унутрашње уравнотежавање остварује у различитим системима међународне политике и шта представља главне индикаторе који упућују да државе покрећу механизам унутрашњег уравнотежавања. Иако се дескрипција означава као мање значајан циљ у научном раду, описивање догађаја у међународним односима може бити од велике користи при разумевању целокупне ситуације у међународној политици. Наиме, дескрипција као сврха истраживања у појединим случајевима може да представља подједнако важан циљ попут експликације, с обзиром да омогућава систематизацију знања у односу на велику количину информација које се константно појављују у међународним односима.

Други научни циљ истраживања представља научно објашњење. Аутор је успео да објасни када и због чега унутрашње уравнотежавање код неких изазивача постаје претња по доминанту силу у униполарном систему. Показано је да кинеско унутрашње уравнотежавање, односно јачање војних капацитета, у почетку није представљало препреку за сарадњу и јачање добрих односа између Пекинга и осталих регионалних актера Источне Азије. Аутор је такође указао на корелацију која се појављује када држава, која је потенцијални ривал, покушава да се трансформише из копене у поморску силу и како униполарна сила посматра овај проблем. На основу потврђених хипотеза аутор је у закључку представио и кратку научну прогнозу будућих односа великих сила у региону Источне и Југоисточне Азије.

Друштвени циљеви истраживања представљени су кроз неколико аспеката. Први циљ је разумевање савременог светског поретка и промена у равнотежи снага између

status-quo сила и сила у успону, а које постају све учесталије претходних година. За Србију као државу ограничених капацитета чија спољна политика након Хладног рата није увек водила до најбољих исхода важно је разумети како велике силе, нарочито хегемон, посматрају глобално окружење и покушавају да одрже своје сфере интереса. У раду су, поред осталог, анализиране различите стратегије великих сила и деловање кључних актера међународних односа. За доносиоце политичких одлука у Србији ово представља незаобилазан аспект разумевања савремене међународне политике, што помаже и у формулацији адекватне државне спољне политике. За државу која је у претходних тридесетак година начинила евидентне грешке у домену спољне политике и у погледу формирања квалитетне спољнополитичке стратегије, разумевање савремених глобалних трендова који укључују промене у односима Кине и Сједињених Држава је од великог значаја.

Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању

Хипотетички оквир у докторској дисертацији ”Стратегија унутрашњег уравнотежавања: Развој кинеских оружаних снага и промене у опажању кинеске претње од стране Сједињених Америчких Држава после 2011. године” састоји се из једне опште и три посебне хипотезе.

ОПШТА ХИПОТЕЗА

Механизам унутрашњег уравнотежавања који је Кина отпочела још крајем двадесетог века, није представљао претњу све док су Сједињене Државе могле ефикасно да примењују стратегије које јој омогућавају контролу потенцијалних изазивача и заштиту виталних интереса. Чињеница да Сједињене Државе и њени партнери у региону Источне Азије нису покренули процес обуздавања Кине током деведесетих година 20. века и прве деценије 21. века потврђује да акумулација кинеске моћи у том периоду није виђена као претња за регионалну равнотежу снага. Ипак, након промена у кинеској војној и регионалној политици током друге деценије 21. века страх да Кина покушава да успостави регионалну хегемонију, пре свега јачањем ратне морнарице и заузимањем стратешких

позиција у Јужном кинеском мору, довео је до покретања механизма екстерног уравнотежавања и обуздавања код осталих актера Источне Азије.

ПРВА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Јачање капацитета одвраћања код потенцијалних изазивача не представља претњу по униполарну силу док се не појаве елементи стратегије пројекције моћи. Ова хипотеза објашњава да структура униполарног система није тако крута као што је неки аутори представљају. Штавише, униполарна сила толерише, па чак и поспешује развој потенцијалних ривала у оној мери у којој то доприноси њеним интересима и потенцијално интересима шире глобалне заједнице.

ДРУГА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Након Хладног рата Сједињене Државе и државе Источне Азије нису уравнотежавале Кину услед њене политике „мирног раста“, као и ограниченог обима развоја војних капацитета, због чега кинеска акумулација моћи није виђена као фактор који може да утиче на регионалну равнотежу снага. Ова хипотеза објашњава због чега Сједињене Државе нису радикално мењале свој став према Кини упркос њеном успону на лествици моћи међународне политике. Штавише, Тајванска криза која је могла да доведе до веће ескалације такође није утицала на промене у перцепцији кинеске моћи. Аутор сматра да главни разлог лежи у тадашњим ограниченим капацитетима кинеске авијације и морнарице, као и модернизација кинеске војске која је била првенствено усмерена на развој копнених снага.

ТРЕЋА ПОСЕБНА ХИПОТЕЗА

Развој кинеских ваздушних и поморских оружаних капацитета поспешује промене у регионалној равнотежи снага које су супротне интересима *status quo* сила због чега се кинеско унутрашње уравнотежавање, у оваквом облику, перципира као претња осталим државама у региону. Помоћу ове хипотезе објашњава се због чега је дошло до промена у политици Сједињених Држава према Кини. Убрзани развој и модернизација ратне морнарице утиче на офанзивне капацитете кинеске војске да врши већи утицај на остале

регионалне државе, што са друге стране наводи остале актере да се групишу и предузму мере како би заштитили сопствене интересе на простору Источне Азије.

Опис садржаја дисертације (структура по поглављима)

Докторска дисертација МА Игора Пејића „Стратегија унутрашњег уравнотежавања: Развој кинеских оружаних снага и промене у опажању кинеске претње од стране Сједињених Америчких Држава после 2011. године“ састоји се из увода, три поглавља и закључка.

Први део дисертације под називом „Теоријски оквир истраживања“ има за циљ да постави теоријску основу истраживања са посебним освртом на различите стратегије уравнотежавања. У овом делу дисертације фокус је стављен на унутрашње уравнотежавање, као и на то како је могуће мерити ову појаву и због чега се ова стратегија појављује у конципирању политике великих сила. Аутор је понудио методолошки оквир и неопходне индикаторе који омогућавају да се унутрашње уравнотежавање прецизније измери. Поред унутрашњег, представљено је и спољашње уравнотежавање које иначе служи као стратешка алтернатива државама. У овом поглављу приказана је и Волтова идеја равнотеже претње која објашњава због чега државе не уравнотежавају само акумулацију моћи, већ и актера који показује претњу.

Други део дисертације под називом „Равнотежа снага у Источној и Југоисточној Азији од 1993. године до 2010. године“ обухвата период деведесетих година 20. века и прву деценију 21. века. Функција овог поглавља јесте да постави темељ за мерење разлике у унутрашњем уравнотежавању Кине. Раст привредне моћи ове државе прелио се на брзину и квалитет модернизације оружаних снага. Усвајањем нове стратегије 1993. године Кина је показала нови правац развоја оружаних снага и тиме упутила на актера против кога се „наоружава“. Развој Кинеске народне армије у овом периоду био је уочљив у свим видовима војске, док је генерална смерница модернизације указивала на јачање капацитета одвраћања. Потврда наведеног може се видети у кинеским концептима одбране на мору (*offshore defense*) који је у западним круговима представљен као концепт контроле простора (*anti-access/area denial A2/AD*). Упркос овим дешавањима Сједињене Државе

нису предузимале политичке и војне мере које би ишле на штету кинеских интереса и евентуално успориле даљи развој кинеских оружаних снага. Циљ другог поглавља је да покаже да унутрашње уравнотежавање Кине није изазивало претњу код осталих актера на простору Источне и Југоисточне Азије.

У трећем делу дисертације под називом „Равнотежа снага у Источној и Југоисточној Азији након 2011. године“ аутор анализира суштински проблем истраживања, односно када и због чега је кинеско унутрашње уравнотежавање постало претња по регионалну равнотежу снага Источне и Југоисточне Азије. Анализа у овом поглављу започиње прегледом промена у модернизацији кинеских оружаних снага, а пре свега у развоју кинеске ратне морнарице и ваздухопловства. Важан аспект овог дела поглавља јесте анализа доктринарних, организационих и технолошких промена које упућују да Кина покушава да изгради морнарицу океанских капацитета (*blue-water navy*). У наставку овог поглавља анализира се кинеска регионална политика, стратешке концепције кинеских власти, као и њен поглед на будући изглед регионалног поретка. У овом делу се може уочити да се кинеска политика током протеклих десетак година удаљила од дефанзивног и прихватила постулате офанзивног реализма у погледу формулисања регионалне политике. Кинеска бела књига из 2015. године у којој се помиње да Кина треба да се окрене према мору, у доброј мери потврђује сумње о кинеским амбицијама „таласократије“. У другом делу овог поглавља анализирају се промене у спољној политици Сједињених Држава и других важних актера у региону, које су настале као непосредна последица нове кинеске политике. Промене о којима је реч укључују нове дипломатске приступе, нова регионална партнерства, али и све већа улагања у оружане снаге што се може видети не само у већем присуству америчке војске у Источној Азији, већ и у све већим улагањима регионалних држава у наоружање.

На крају, у закључним разматрањима аутор износи кључне налазе истраживања и указује до које мере су зацртане хипотезе потврђене.

Методе које су примењене у истраживању

Имајући у виду да је у раду централни предмет истраживања унутрашње уравнотежавање и однос великих сила, истраживање је постављено као квалитативно. Приликом израде дисертације коришћене су основне методе истраживања за студије из политиколошких и наука о међународним односима, што обухвата аналитичке, опште научне методе, као и методе прикупљања података.

Од основних аналитичких метода највише су коришћени методи анализе, класификације и дедукције, док су се од основних синтетичких метода примењивали метод синтезе, индукције и генерализације. Од наведених метода, метод анализе највише се користи приликом разматрања бројних питања која се тичу промена у спољној политици држава. У оквиру методе анализе кандидат користи анализу садржаја, као и структурално-функционалну анализу. Метод класификације и специјализације кандидат примењује у првом делу рада који се тиче рашчлањивања различитих облика стратегије уравнотежавања и других стратегија опстанка у међународној политици. Метод синтезе постаје значајан приликом стапања постојећег научног знања о равнотежи снага и о процесу уравнотежавања. Метод апстракције примењен је на крају рада приликом извођења закључака који се тичу спољне и безбедносне политике Кине и Сједињених Држава.

Од општенаучних метода кандидат првенствено користи хипотетичко-дедуктивну методу. Користи се такође метод компарације и моделовања. Метод компарације служи за упоређење различитих облика унутрашњег уравнотежавања који су видљиви у кинеској политици, као и за упоређење промена у спољној политици Сједињених Држава које су настале након 2011. године. Метод моделовања служи да се представе различити облици уравнотежавања, као и да се прецизније одреди модел унутрашњег уравнотежавања као специфичног облика ове стратегије.

Методе прикупљања података у овом истраживању обухватају квалитативну анализу садржаја стратешких докумената држава и студију случаја. Анализа садржаја користи се ради истраживања досадашње научне и стручне литературе које се тичу ове проблематике, као и ради проучавања релевантних докумената. Метод студије случаја

обухвата проучавање промена у политици Кине и Сједињених Држава, као и на који начин се стратегија уравнотежавања мењала у складу са тим. Прецизније говорећи, метод студије случаја бави се праћењем промена у организацији кинеских оружаних снага, нарочито након 2011. године када долази до интензивнијег развоја ратне морнарице. Метод студије случаја омогућава и да се детаљније сагледају промене у спољној политици других регионалних земаља које су настале као последица кинеског деловања на простору Источне и Југоисточне Азије.

У истраживању се користи велики број различитих примарних и секундарних извори као и поједине базе података попут *Military Balance*.

Остварени резултати и научни допринос дисертације

Аутор је мишљења да реализам, као и други правци у оквиру ове теорије и даље могу да пруже највалидније објашњење међународне политике, нарочито када је реч о великим силама. Оправданост истраживања види се управо у својеврсној критици традиционалног приступа реализма и концепта уравнотежавања моћи. Кандидат МА Игор Пејић се туди да у раду покаже да велике силе и у униполарном систему уравнотежавају друге силе тек онда када се појави претња. Кандидат такође објашњава да уравнотежавање у униполарном систему не представља по аутоматизму стратегију ревизионизма. Наиме, аутор заступа тезу да доминантна сила не тежи обуздавању других актера докле год су њихове стратегије у оквирима који не утичу радикално на равнотежу снага.

Истраживање нуди другачији приступ изучавању стратегије унутрашњег уравнотежавања. Стратегија која је најприсутнија у политици великих сила неправедно је запостављена од стране истраживача. Једним делом ово је последица одсуства ратова великих сила, док са друге стране велики број аутора покушава да објасни процес уравнотежавања на нове начине како би се разумело понашање држава у савременом глобализованом свету. Упркос свакодневним променама у светској политици, унутрашње уравнотежавање представља језгро политике великих сила, док интензитет и начин унутрашњег уравнотежавања одређује односе између ових цинова светске политике. Кандидат је ово успео и да покаже тиме што је понудио целовиту слику ове стратегије и

боље решење за праћење овог процеса помоћу индикатора који су важни за мерење истог процеса.

У српској научној литератури концепт равнотеже снага и уравнотежавања су недовољно проучаване теме, а оне су неопходне како би се суштински разумела политика великих сила. Имајући у виду ове недостатке спроведено истраживање треба да допринесе бољем разумевању различитих стратегија уравнотежавања, да понуди дубинско објашњење како унутрашње уравнотежавање функционише, какав је однос унутрашњег уравнотежавања са осталим типовима ових стратегија, како Кина и Сједињене Државе виде равнотежу снага, као и због чега је унутрашње уравнотежавање Кине постало важна претња за државе Источне Азије. Истраживање би требало да допринесе попуњености српског научног фонда у области политичких наука и међународних односа.

Закључак

1. Изведено истраживање потврђује да кандидат има смисао за научно-истраживачки рад и продубљено разумевање концепта равнотеже снага у међународним односима. Тема докторске дисертације је актуелна, научно потребна, друштвено оправдана и у складу је са до сада показаним научним интересовањем, способностима кандидата Игора Пејића и његовим професионалним опредељењем.

2. У дисертацији се може видети жеља и амбиција кандидата да се темељно посвети научном подухвату као што је писање докторске дисертације што се директно одразило и на квалитет самог истраживања. Реч је о изузетно актуелном истраживању које може бити од научне и шире друштвене користи и подстицај за даља научна истраживања великих сила, војне моћи и равнотеже снага.

3. Структура садржаја дисертације поштује принципе општости и конкретизације истраживања и начела прецизности, реалности и ограничења. Она омогућава свођење предмета истраживања у научно прихватљиве оквире за спознају и одређење појава, и приказ резултата истраживања. Садржај предмета дисертације је правилно структуриран, те омогућава реализацију постављених циљева.

4. Обим приложене литературе указује да је кандидат био посвећен изучавању предмета дисертације што додатно учвршћује закључак Комисије о свеобухватно исправној методолошкој усмерености кандидата.

5. Постигнути резултати истраживања кандидата МА Игора Пејића представљају драгоцен, изузетан допринос, како у смислу одабира и изучавања задате теме дисертације, тако и у стварању могућности њеног даљег и дубљег сагледавања.

Анализом и критичком оценом докторске дисертације, Комисија закључује да је докторска дисертација МА Игора Пејића „Стратегија унутрашњег уравнотежавања: Развој кинеских оружаних снага и промене у опажању кинеске претње од стране Сједињених Америчких Држава после 2011. године“ написана у складу са усвојеном пријавом и одобрењем Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду. На основу укупне и критичке оцене садржаја докторске дисертације, чланови Комисије оцењују да докторска дисертација кандидата МА Игора Пејића представља самостално научно дело, па су се у складу са тим стекли сви неопходни услови за њену јавну одбрану.

У Београду, 17. маја 2024. године.

Комисија за оцену дисертације:

1. проф. др Драган Симић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду, председник
2. проф. др Драган Ђукановић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду, члан
3. др Вељко Благојевић, виши научни сарадник на ИМПП, члан